

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Відокремлений структурний підрозділ «Немішаївський фаховий коледж
Національного університету біоресурсів і природокористування України»

РОЗГЛЯНУТО ТА СХВАЛЕНО

Рішенням Педагогічної ради
ВСП «Немішаївський фаховий коледж
НУБіП України»
протокол № 10
від 02 липня 2024 року

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказом директора
ВСП «Немішаївський фаховий
коледж НУБіП України»
№ 127а
від 12 липня 2024 року

Володимир АЛЬОХІН

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО РОБОЧУ ПРОГРАМУ ТА ПРОГРАМУ
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ У
ВІДОКРЕМЛЕНОМУ СТРУКТУРНОМУ ПІДРОЗДІЛІ
«НЕМІШАЇВСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ»**

1. Загальні положення

1.1. Положення про робочу програму та програму навчальної дисципліни у Відокремленому структурному підрозділі «Немішаївський фаховий коледж Національного університету біоресурсів і природокористування України» (далі - Положення) розроблено відповідно до Законів України «Про вищу освіту», «Про фахову передвищу освіту», Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності (затверджене Постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187), Положення про організацію освітнього процесу у Відокремленому структурному підрозділі «Немішаївський фаховий коледж Національного університету біоресурсів і природокористування України» та встановлює єдині вимоги у Відокремленому структурному підрозділі «Немішаївський фаховий коледж Національного університету біоресурсів і природокористування України» (далі - Коледж) до структури, змісту та правил оформлення робочих програм та програм навчальних дисциплін підготовки фахівців за освітніми програмами освітньо-кваліфікаційного рівня фаховий молодший бакалавр.

1.2. Програма навчальної дисципліни (далі - ПНД) є нормативним документом Коледжу та основним документом, який визначає мету, завдання, предмет, передумови вивчення навчальної дисципліни, зміст і послідовність вивчення тем, а також компетентності, яких має набути здобувач фахової передвищої освіти (далі - здобувач освіти) відповідно до кваліфікації майбутнього фахівця.

1.3. Робоча програма навчальної дисципліни (далі - РПНД) є нормативним документом Коледжу, який розробляється на основі програми навчальної дисципліни з метою конкретизації її змісту, методів навчання, форм і видів контролю, засобів діагностики та критеріїв оцінювання результатів навчання здобувачів освіти.

1.4. ПНД і РПНД розробляються викладачами фахової циклової/циклової комісії, які її викладають, на основі освітньо-професійної програми підготовки здобувачів фахової передвищої освіти та навчального плану, а також можуть залучатися зовнішні стейкхолдери: роботодавці, представники провідних підприємств відповідної галузі.

1.5. ПНД і РПНД призначені для ознайомлення здобувачів освіти зі змістом навчальної дисципліни, критеріями та засобами оцінювання результатів навчання; встановлення відповідності при зарахуванні результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти (академічна мобільність, переведення), за іншими освітньо-професійними програмами у попередні роки (при поновленні на навчання) здобувачів освіти у Коледжі; встановлення відповідності змісту освіти освітньо-професійній програмі.

1.6. ПНД і РПНД обов'язково переглядаються і затверджуються в установленому порядку у разі:

- зміни нормативно-правових актів в освіті;
- затвердження нових стандартів фахової передвищої освіти;
- внесення змін до навчального плану.

Перегляд ПНД і РПНД здійснюється викладачем за потребою з урахуванням відгуків роботодавців, результатів щорічного опитування

здобувачів освіти відносно якості викладання та за ініціативи робочої групи з розробки відповідної освітньо-професійної програми.

1.7. Відповідальність за забезпечення навчальних дисциплін ПНД та РПНД несе голова фахової циклової/циклової комісії.

2. Програма навчальної дисципліни

2.1. Програма навчальної дисципліни розглядається та схвалюється на засіданні фахової циклової/циклової комісії, розглядається на засіданні методичної ради, затверджується педагогічною радою Коледжу.

2.2. Термін дії програми навчальної дисципліни прирівнюється до терміну дії навчального плану.

2.3. Для денної, заочної та дистанційної форм навчання розробляється єдина програма навчальної дисципліни.

2.4. Програма навчальної дисципліни використовується:

- викладачами, які викладають дану дисципліну для планування аудиторної та самостійної роботи здобувачів освіти;

- іншими викладачами – для узгодження програм навчальних дисциплін, пов'язаних з даною дисципліною з метою уникнення дублювання при викладанні суміжних дисциплін;

- головами фахових циклових комісій та членами робочих груп освітньо-професійних програм – для забезпечення перевірки відповідності змісту навчальної дисципліни, форм контролю результатів навчальної діяльності здобувачів освіти і системи їх оцінювання, вказаним в освітньо-професійній програмі компетентностям і результатам навчання.

2.5. Структура та зміст програми навчальної дисципліни:

Титульна сторінка

Сторінка погодження

Пояснювальна записка

Мета, завдання навчальної дисципліни

Програма навчальної дисципліни

Список рекомендованих джерел

2.5.1. На титульній сторінці вказується назва навчальної дисципліни, спеціальність та назва освітньо-професійної програми підготовки здобувачів освіти, для яких буде викладатися дисципліна, статус навчальної дисципліни (обов'язкова чи вибіркова) згідно навчального плану, освітньо-професійний ступінь, фахова циклова/циклова комісія, що забезпечує викладання дисципліни, затвердження педагогічною радою Коледжу (Додаток 1).

2.5.2. На сторінці погодження програми навчальної дисципліни вказується розробник(и) ПНД, дата і номер протоколу засідання фахової циклової/циклової комісії на якому було розглянуто та схвалено ПНД за підписом голови фахової циклової/циклової комісії (Додаток 2).

2.5.3. Пояснювальна записка містить невеликий вступ; інформацію про нормативні документи на основі яких укладено ПНД; загальний обсяг сторінок програми (Додаток 3).

2.5.4. Мету вивчення навчальної дисципліни формують як бажаний кінцевий результат, отримуваний здобувачем освіти внаслідок засвоєння ним

навчального матеріалу (Додаток 4).

Завдання навчальної дисципліни формулюють як переліки результатів навчання, загальних та фахових компетентностей, що деталізують програмні результати навчання, визначені освітньо-професійною програмою підготовки.

Предмет вивчення навчальної дисципліни охоплює основні об'єкти, на які має бути спрямована пізнавальна діяльність здобувачів освіти у процесі вивчення цієї дисципліни.

Передумови вивчення навчальної дисципліни зазначають ті обов'язкові дисципліни, які передують вивченню дисципліни згідно зі структурно-логічною схемою освітньо-професійної програми.

2.5.5. В розділі Програма навчальної дисципліни вказуються змістові модулі й теми навчальної дисципліни та їх короткий зміст (Додаток 5).

2.5.6. Список рекомендованих джерел подається в алфавітному порядку, включаючи як літературу з навчальної дисципліни, так і інформаційні ресурси. Список рекомендованих джерел має бути укладений відповідно до вимог діючих бібліографічних стандартів (Додаток 6).

3. Робоча програма навчальної дисципліни

3.1. Робочі програми навчальних дисциплін поділяються на:

- робочу програму навчальної загальноосвітньої дисципліни (предмета) (базується на змісті навчальної програми Міністерства освіти і науки України та освітній програмі профільної середньої освіти, навчального плану);

- робочу програму навчальної інтегрованої дисципліни (базується на змісті навчальної програми Міністерства освіти і науки України та результатах навчання освітньо-професійної програми підготовки фахового молодшого бакалавра, навчального плану);

- робочу програму навчальної дисципліни підготовки фахового молодшого бакалавра (базується на змісті лише освітньо-професійної програми фахового молодшого бакалавра, навчального плану).

3.2. Робоча програма навчальної дисципліни розглядається та схвалюється на засіданні фахової циклової/циклової комісії, розглядається на засіданні методичної ради, затверджується заступником директора з навчально-методичної роботи Коледжу.

3.3. Термін дії РПНД прирівнюється до терміну дії навчального плану.

3.4. Якщо навчальна дисципліна викладається здобувачам освіти різних спеціальностей (освітньо-професійних програм) з різним обсягом кредитів, то розробляють кілька РПНД.

3.5. Якщо навчальна дисципліна викладається для здобувачів освіти різних освітньо-професійних програм, але має однаковий зміст та кількість кредитів, то розробляється одна РПНД.

3.6. Структура та зміст робочої програми навчальної дисципліни:

Титульна сторінка

Сторінка погодження

Опис навчальної дисципліни

Мета, завдання навчальної дисципліни, програмні компетентності та результати навчання

Зміст і структура програми навчальної дисципліни
Засоби діагностики результатів навчання
Методи навчання
Форми поточного і підсумкового контролю
Критерії оцінювання результатів навчання
Питання до диференційованого заліку/екзамену
Список літератури

3.6.1. На титульній сторінці вказується назва навчальної дисципліни, спеціальність та назва освітньо-професійної програми підготовки здобувачів освіти, для яких буде викладатися дисципліна, статус навчальної дисципліни (обов'язкова чи вибіркова) згідно навчального плану, освітньо-професійний ступінь, відділення, фахова циклова/циклова комісія, що забезпечує викладання дисципліни, затвердження заступника директора з навчально-методичної роботи Коледжу (Додаток 7).

3.6.2. На сторінці погодження програми навчальної дисципліни вказується укладач(і) РПНД, дата і номер протоколу засідання фахової циклової/циклової комісії на якому було розглянуто та схвалено ПНД за підписом голови фахової циклової/циклової комісії (Додаток 8).

3.6.3. Опис навчальної дисципліни містить інформацію про освітньо-професійний ступінь, спеціальність, освітньо-професійну програму, статус дисципліни (обов'язкова, вибіркова), кількість годин/кредитів ECTS, кількість змістових модулів, наявність курсової роботи, форму контролю, форму навчання, рік підготовки, семестр (семестри), кількість годин на лекційні, практичні, семінарські, лабораторні заняття, кількість годин на самостійну роботу, кількість тижневих годин (Додаток 9).

3.6.4. Мета, завдання навчальної дисципліни, компетентності та заплановані результати навчання – розділ повинен містити визначені мету, завдання, предмет навчальної дисципліни. Інтегральну, загальні, спеціальні компетентності та результати навчання вказуються відповідно до матриць відповідності компетентностей та результатів навчання освітньо-професійної програми (Додаток 10).

3.6.5. У розділі Зміст і структура програми навчальної дисципліни розписуються детально всі теми (підтеми) навчальної дисципліни по розділах (модулях) за усіма видами робіт (лекції, практичні, лабораторні, практичні, семінарські заняття, самостійна робота). Структура навчальної дисципліни по годинах подається у вигляді таблиці (Додаток 11).

3.6.6. До засобів діагностики результатів навчання відносять:

- контроль засвоєння теоретичних знань (усне опитування, самостійні роботи, контрольні роботи, тестування);
- контроль засвоєння техніки вправ (оцінювання техніки виконання окремих елементів вправ та цілісних вправ);
- перевірка домашнього завдання;
- тестування;
- модульні контрольні роботи;
- диференційований залік/екзамен.

3.6.7. Під час викладання дисципліни передбачено:

- словесні методи (оглядові, тематичні, проблемні лекції та лекції-бесіди, розповідь, діалог із здобувачами освіти тощо);
- наочні методи (демонстрація, ілюстрація, спостереження тощо);
- практичні методи (лабораторний метод; практична робота: ділові ігри, вирішення проблемних завдань та виробничих ситуацій, робота в малих групах, ділові і рольові ігри, метод проєктів, інтерактивні вправи; вправи: письмові, графічні, технічні, підготовчі, пробні, тренувальні тощо).

3.6.8. **Форми поточного і підсумкового контролю.**

Поточний контроль здійснюється протягом семестру під час проведення практичних, семінарських, лабораторних занять та за результатами виконання завдань самостійної роботи (конспект тез, робота з книгою, складання графічних схем тощо) і оцінюється за національною 4-бальною шкалою.

Рубіжний контроль здійснюється після вивчення змістового модуля навчальної дисципліни.

Модульний контроль здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля, включає бали за поточну роботу здобувача фахової передвищої освіти на семінарських, практичних та лабораторних заняттях, виконання завдань самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу (письмове виконання завдань).

Підсумковий контроль здійснюється з метою комплексного оцінювання рівня сформованості результатів навчання з дисципліни у формі семестрового контролю, диференційованого заліку, екзамену, атестації.

3.6.9. Відповідно до специфіки навчальної дисципліни необхідно подати критерії оцінювання знань, умінь і навичок здобувачів освіти (критерії оцінювання навчальних досягнень на семінарських заняттях, критерії оцінювання виконання практичних, лабораторних робіт, самостійної роботи здобувачів освіти із навчальної дисципліни, індивідуальних завдань (курскових робіт/проєктів, рефератів тощо), критерії підсумкового контролю знань здобувачів освіти з навчальної дисципліни тощо (Додаток 12)

3.6.10. У розділі Питання до диференційованого заліку/екзамену наводиться перелік питань, які виносяться на підсумковий контроль та охоплюють або всю програму навчальної дисципліни, або частину програми (один (два) семестри) – відповідно до навчального плану.

3.6.11. Список літератури подається в алфавітному порядку, включаючи як літературу з навчальної дисципліни, так і інформаційні ресурси. Список літератури має бути укладений відповідно до вимог діючих бібліографічних стандартів (Додаток 6).

4. Прикінцеві положення

4.1. Положення є обов'язковим до виконання всіма учасниками освітнього процесу Коледжу.

4.2. Положення запроваджуються в дію з моменту затвердження наказом директора Коледжу після його схвалення Педагогічною радою Коледжу.

4.3. Зміни та доповнення до Положення можуть вноситися за рішенням Педагогічної ради Коледжу та затверджуватись наказом директора Коледжу. У

такому ж порядку Положення скасовується.

4.4. З моменту затвердження в установленому порядку нової редакції цього Положення, попереднє втрачає чинність.

4.5. Відповідальність за актуалізацію Положення та контроль за виконанням його вимог несуть посадові особи Коледжу, відповідно до їх функціональних обов'язків.

4.6. Учасники освітнього процесу мають знати Положення. Незнання або нерозуміння норм цього Положення не є виправданням. Коледж забезпечує публічний доступ до тексту Положення через власний офіційний сайт.

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«НЕМІШАЇВСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ НУБІП УКРАЇНИ»**

Фахова циклова/циклова комісія _____

ЗАТВЕРДЖЕНО

Педагогічною радою

ВСП «Немішаївський фаховий коледж

НУБіП України»

Протокол № __ від «__» _____ 202__ р.

Введено в дію наказом директора

ВСП «Немішаївський фаховий коледж

НУБіП України»

№ __ від «__» _____ 202__ р.

Директор _____

(власне ім'я та прізвище) (підпис)

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

_____ (назва дисципліни)

_____ навчальна дисципліна

(вибіркова/обов'язкова)

Освітньо-професійна програма	Спеціальність
_____	_____
(назва освітньо-професійної програми)	(шифр, назва спеціальності)

Освітньо-професійний ступінь *фаховий молодший бакалавр*

РОЗРОБНИК: _____ (власне ім'я та прізвище), викладач,
викладач _____ категорії (вказати категорію, педагогічне звання за наявності)

Розглянуто та схвалено на засіданні фахової циклової/циклової _____

(назва фахової циклової/ циклової комісії)

Протокол від «___» _____ 202_ р. №__

Голова ЦК _____ (підпис) _____ (власне ім'я та прізвище)

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Навчальна програма освітнього компоненту «Процеси і апарати харчових виробництв» є нормативним документом, що визначає зміст навчальної дисципліни, компетентності та результати навчання, які вона формує.

Навчальну програму з навчальної дисципліни «Процеси і апарати харчових виробництв» укладено на основі Стандарту фахової передвищої освіти зі спеціальності 181 Харчові технології галузі знань 18 Виробництво та технології освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр».

Загальний обсяг програми _____ (____) сторінок.
(прописом) (число)

II. МЕТА, ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни

Завдання навчальної дисципліни

Предметом навчальної дисципліни є:

Передумовою вивчення навчальної дисципліни є засвоєння базових знань із

Здобувачі освіти повинні набути компетентностей згідно вимог освітньо-професійних програм:.....

III. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Назва модуля

Тема 1.1. Назва теми

Короткий зміст теми

Тема 1.2. Назва теми

Короткий зміст теми

Змістовий модуль 2. Назва модуля

Тема 2.1. Назва теми

Короткий зміст теми

Тема 2.2. Назва теми

Короткий зміст теми

Тема 2.3. Назва теми

Короткий зміст теми

Змістовий модуль 3. Назва модуля

Тема 3.1. Назва теми

Короткий зміст теми

Тема 3.2. Назва теми

Короткий зміст теми

.....

IV. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Перелік літератури подається відповідно до вимог ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання».

Приклади оформлення бібліографічного опису у списку використаних джерел

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Книги: Один автор	1. Дичківська О. О. Інноваційний менеджмент : конспект лекцій. Київ : ДІА, 2018. 82 с. 2. Бондаренко В. Г. Історія України. Львів, 2017. 153 с. 3. Лазор О. Я. Державне управління у сфері реалізації екологічної політики в Україні: організаційно-правові засади : монографія. Львів : Ліга-Прес, 2003. 542 с. 4. Ваш О. М. Етика : навч.-метод. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2018. 104 с. 5. Гурманова Л. І. Релігієзнавство : навч. посіб. 2-ге вид., переробл. та допов. Київ : ЦУЛ, 2017. 193 с.
Два автори	1. Мартиненко З. Е., Макар І. В. Управління підприємством: теоретико-методичні засади : монографія. Харків : Щедра садиба плюс, 2017. 296 с. 2. Палеха В. І., Карпова П. В. Менеджмент організацій : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 120 с. 3. Білоус С. І., Корнійчук В. П. Філософія освіти : навч.-метод. посіб. Переяслав-Хмельницький, 2016. 176 с. 4. Мороз І. С., Василенко Н. Ю. Маркетинг : конспект лекцій. Київ : Молодь, 2016. 102 с. 5. Вердіна С. А., Волков А. А. Контролінг : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 131 с. 6. Вердіна С. А., Волков А. А. Контролінг : навч. посіб. Вид. 3-тє., переробл. та допов. Херсон, 2017. 212 с.
Три автори	1. Тарнавська Г. Я., Марценюк Н. С., Герасимова Т. М. Фінанси : навч. посіб. Львів : Магнолія 2006, 2017. 412 с. 2. Пустовенко В. В., Максименко І. Л., Яким А.С. Безпека життєдіяльності : монографія. Харків : ХНПУ, 2017. 348 с.
Чотири автори	1. Інновації : навч. посіб. / Гуревич Д. Т., Чекан О. С., Грибан О. М., Макарова В. В. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 389 с. 2. Вища математика : конспект лекцій / Ткачук Т.С. та ін. Київ, 2015. 82 с.
П'ять і більше авторів	1. Операційний менеджмент : підручник / С. М. Поплавська та ін. Київ : ЦУЛ, 2011. 267 с. 2. Охорона праці : навч. посіб. / О. І. Подольська та ін. 2-ге вид. Київ : ЦУЛ, 2017. 264 с. 3. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України : станом на 10 жовт. 2017 р. / К. І. Мягченко та ін. ; за заг. ред. І. М. Ливанова. Київ : ЦУЛ, 2017. 428 с.
Автор(и) та редактор(и)/упорядники	1. Веретенко В. В. Міжнародний маркетинг : монографія / за заг. наук. ред. В. М. Марценюка. Київ, 2015. 374 с. 2. Бутенко М. П., Качур В. П., Петренко С. В. Психологія : навч. посіб. / за ред. М. П. Дутко. Київ : ЦУЛ, 2017. 332 с.
Без автора	1. 30 років історичному факультету: історія та сьогодення (1986-2016) : ювіл. вип. / під заг. ред. В. В. Черепані. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 340 с. 2. Етнографія : конспект лекцій / за заг. ред. В. І. Гарапка; уклад. А. І. Гарапка. Київ : ЦУЛ, 2018. 320 с. 3. Міжнародні відносини : монографія / за ред. М. А. Березовського. Київ : ЦУЛ, 2016. 162 с.

Характеристика джерела	Приклад оформлення
	<ol style="list-style-type: none"> 4. Міжнародні економічні відносини : навч. посіб. / за ред.: П. О. Бедрія, О. О. Петренка. Одеса : ОНУ, 2015. 306 с. 5. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України / за заг. ред. Т. А. Тарнавського. Київ : ЦУЛ, 2016. 186 с. 6. Підготовка фахівців у ВНЗ в умовах реформування вищої освіти : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м. Мукачєво, 4-5 жовт. 2018 р. Мукачєво : МДУ, 2018. 226 с. 7. Освіта в Україні: виклики модернізації : зб. наук. пр. / редкол.: П. М. Марценюк (відп. ред.) та ін. Київ : Ін-т всесвітньої історії НАН України, 2017. 319 с. 8. Товарознавство / упоряд. В. Олексик. Київ, 2014. 804 с.
Багатотомні видання	<ol style="list-style-type: none"> 1. Енциклопедія рослин / редкол.: І. М. Деркач та ін. Київ : ЦУЛ, 2016. Т. 8. 812 с. 2. Безруков В. Д. Поэзия : в 2 т. / ред. изд.: Л. Г. Мороз, А. Г. Мягченко; авт. вступ. ст. А. В. Сипина. Киев ; Мелитополь : НПУ им. М. Драгоманова ; МГПУ им. Б. Хмельницкого, 2016. Т. 2. 206 с. 3. Новицкий О. М. Сочинения : в 4 т. / ред. изд.: Н. Г. Мозговая, А. Г. Волков ; авт. вступ. ст. Н. Г. Мозговая. Киев ; Мелитополь: НПУ им. М. Драгоманова ; МГПУ им. Б. Хмельницкого, 2017. Т. 1. 382 с. 4. Бюджетна система України: історія, стан та перспективи : у 3 т. / Акад. прав. наук України. Львів : Право, 2012. Т. 2 : Бюджетний менеджмент / заг. ред. Ю. П. Бубряка. 476 с. 5. Кучеренко Н. П. Казначейська справа : в 6 т. Київ : Право, 2016. Т. 3 : Контроль у системі Державного казначейства. 432 с. 6. Дендрофлора України. В 12 т. Т. 2. Дикорослі та культивовані дерева і кущі. Вип. 1. Покритонасінні / Л.І. Перхоменко. Київ : Наукова думка, 2012. 200 с.
Законодавчі та нормативні документи	<ol style="list-style-type: none"> 1. Конституція України : офіц. текст. Київ : КМ, 2015. 98 с. 2. Конституція України : станом на 1 жовтня 2017 р. / Верховна Рада України. Київ : Право, 2017. 93 с. 3. Про вищу освіту : Закон України від 05.09.2016 р. № 2145-VIII. Голос України. 2016. 27 верес. (№ 178-179). С. 10–22. 4. Податковий кодекс України : Закон України від 19.05.2011 р. № 3393- VI. Відомості Верховної Ради України. 2011. № 48-49. Ст. 536. 5. Про освіту : Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. Дата оновлення: 28.09.2018. URL:http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18 (дата звернення: 15.11.2018). 6. Питання соціального забезпечення : Постанова Кабінету Міністрів України від 28.12.2017 р. № 1060. Офіційний вісник України. 2018. № 5. С. 430–443. 7. Про інформування громадськості з питань євроатлантичної інтеграції України на 2019-2020 роки : Указ Президента України від 21.02.2018 р. № 43/2018. Урядовий кур'єр. 2018. 23 лют. (№ 35). С. 10. 8. Про затвердження Вимог до оформлення кандидатської дисертації : наказ Міністерства освіти і науки від 12.01.2018 р. № 50. Офіційний вісник України. 2018. № 25. С. 139–141. 9. Інструкція щодо порядку оформлення і ведення особових справ отримувачів усіх видів соціальної допомоги : затв. наказом М-ва. праці та соц. політики від 19.09.2006 р. № 156. Баланс-бюджет. 2006. 19 верес. (№ 18). С. 15–16.
Стандарти	<ol style="list-style-type: none"> 1. ДСТУ 7152:2010. Видання. Оформлення публікацій у журналах і збірниках. [Чинний від 2010-02-18]. Вид. офіц. Київ, 2010. 16 с. (Інформація та документація). 2. ДСТУ ISO 6107-1:2004. Якість води. Словник термінів. Частина 1 (ISO 6107-1:1996, IDT). [Чинний від 2005-04-01]. Вид. офіц. Київ : Держспоживстандарт України, 2006. 181 с.

Характеристика джерела	Приклад оформлення
	3. ДСТУ 3582:2013. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила (ISO 4:1984, NEQ; ISO 832:1994, NEQ). [На заміну ДСТУ3582-97; чинний від 2013-08-22]. Вид. офіц. Київ : Мінекономрозвитку України, 2014. 15 с. (Інформація та документація).
Каталоги	1. Історична спадщина України : кат. вист. / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка; уклад.: Л. І. Петров, О. В. Олійник. Харків, 2000. 64 с. 2. Пам'ятки історії та мистецтва Закарпатської області : кат.-довід. / авт.-упоряд.: М. Петрик та ін.; Упр. культури Закарпат. облдержадмін., Закарпат. іст. музей. Ужгород, 2003. 160 с.
Бібліографічні покажчики	1. Боротьба з злочинністю: нагальна проблема сучасності : бібліогр. покажч. Вип. 3 / уклад.: О. В. Куріпта, відп. за вип. Н. М. Щур; Запорізький національний університет. Запоріжжя, 2017. 60 с. 2. Іван Марченко : біобібліогр. покажч. / уклад. В. Петрик. Львів : Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2003. 356 с. (Українська біобібліографія ; ч. 9)
Електронні ресурси	1. Україна очима дітей : фотовиставка. URL: http://www.kmu.gov.ua/control/uk/photogallery/gallery?galleryId=15725757& (дата звернення: 15.11.2017). 2. Хміль А. А. Функції державної служби за законодавством України // Юридичний науковий електронний журнал. 2017. № 5. С. 115–118. URL: http://lsej.org.ua/5_2017/32.pdf . 3. Хміль І. О. Шляхи подолання правового нігілізму в Україні. Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки. Запоріжжя, 2016. № 3. – С. 20–27. – URL: http://ebooks.znu.edu.ua/files/Fakhovivydannya/vznu/juridichni/VestUr2015v3/5.pdf . (дата звернення: 15.11.2017). 4. Куцкір Я. С., Махно Б. А., Борислав С. Г. Трансформація науково-педагогічної системи України протягом 90-х років ХХ століття: період переходу до ринку. Наука та інновації. 2016. Т. 12, № 6. С. 6–14. DOI: https://doi.org/10.15407/scin12.06.006 .

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«НЕМШАЇВСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ НУБІП УКРАЇНИ»**

Відділення _____
(назва відділення)

Циклова/фахова циклова комісія _____
(назва циклової комісії)

ЗАТВЕРДЖУЮ
Заступник директора з навчально-методичної роботи

_____ (підпис) _____ (власне ім'я та прізвище)

«__» _____ 202__ р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

_____ (назва навчальної дисципліни)

_____ навчальна дисципліна
(Обов'язкова/Вибіркова)

Спеціальність

_____ (шифр і найменування спеціальності)

Освітньо-професійна програма

_____ (назва ОПП)

Освітньо-професійний ступінь фаховий молодший бакалавр

УКЛАДАЧ(И): _____ (власне ім'я і прізвище), викладач,
викладач _____ категорії (вказати категорію, педагогічне звання за наявності)

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО

на засіданні циклової / фахової циклової комісії

_____ (назва циклової / фахової циклової комісії) Протокол № ____ від « ____ » _____ 20__ року

Голова циклової комісії _____
(підпис) (власне ім'я і прізвище)

I. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ*(Зразок заповнення)*

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітньо-професійний ступінь	
Освітньо-професійний ступінь	Фаховий молодший бакалавр
Спеціальність	051 Економіка
Освітньо-професійна програма	Економіка
Характеристика навчальної дисципліни	
Вид	Обов'язкова
Загальна кількість годин	120
Кількість кредитів ECTS	4
Кількість змістових модулів	3
Курсовий проєкт (робота) (за наявності)	+/-
Форма контролю	екзамен/диференційований залік
Показники навчальної дисципліни	
Форма навчання	денна/заочна
Курс (рік підготовки)	3
Семестр	5
Лекційні заняття	10
Практичні / семінарські заняття	62/0
Лабораторні заняття	0
Самостійна робота	48
Кількість тижневих годин	6
Усього:	
- аудиторних	72
- самостійної роботи здобувача освіти	48

II. МЕТА, ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Мета навчальної дисципліни _____ :

Завдання навчальної дисципліни _____ :.....

Предметом навчальної дисципліни _____ є:

.....

Дисципліна _____ повинна забезпечити такі програмні компетентності та результати навчання: (згідно з ОПП)

Назва компетентностей/результатів навчання	Сутність сформованих компетентностей/результатів навчання
Інтегральна компетентність (ІК)	
Загальні компетентності (ЗК)	
Спеціальні компетентності (СК)	
Результати навчання (РН)	

Н.В. (Формулювання ІК, ЗК, СК і РН слід виписати з таблиці ООП, керуючись матрицею, в якій вказані номери РН, досягнення яких повинна забезпечувати дисципліна).

III. ЗМІСТ І СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Короткий зміст	Кількість годин					
	Усього	у тому числі				
		Лекції	Практичні заняття	Семінарські заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота
Модуль 1						
<i>Змістовий модуль 1. Назва модуля</i>						
Тема 1.1 Назва						
Тема 1.2 Назва						
Тема ...						
Разом за змістовим модулем 1						
Модуль 2						
<i>Змістовий модуль 2. Назва модуля</i>						
Тема 2.1 Назва						
Тема 2.2 Назва						
Тема ...						
Разом за змістовим модулем 2						
Разом за модулем 1						
Модуль 3						
<i>Змістовий модуль 3. Назва модуля</i>						
Тема 3.1 Назва						
Разом за змістовим модулем 3						
Разом за модулем 2						
Усього годин						

VII. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

(зміст розділу є орієнтовним)

Після вивчення освітніх компонентів їх результати оцінюються за 4-бальною шкалою та конвертуються у 100-бальну шкалу ЄКТС.

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів на семінарських, лабораторних і практичних заняттях

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
5 балів («відмінно»)	Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно. Самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
4 бали («добре»)	Оцінюється робота студента, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
3 бали («задовільно»)	Оцінюється робота студента, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні формули, рівняння закони. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.
2 бали («незадовільно»)	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхнево (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів за результатами навчальної практики

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
5 балів («відмінно»)	Оцінку здобувач освіти отримує в тому випадку, коли повністю виконав програму практики, поданий звіт за структурою, обсягом і змістом відповідає вимогам програми практики. Основні положення звіту глибоко обґрунтовані, логічні. Висока старанність у виконанні, бездоганне оформлення. Захист звіту впевнений і аргументований.
4 бали («добре»)	Оцінка ставиться в тому випадку, коли здобувач освіти повністю виконав програму практики, звіт за структурою, обсягом і змістом відповідає вимогам. Основні положення звіту достатньо обґрунтовані, але є незначне порушення послідовності. Достатня старанність у виконанні, правильне оформлення. Захист звіту аргументований, але з деякими неточностями в другорядному матеріалі, які здобувач освіти сам виправляє.
3 бали («задовільно»)	Оцінка ставиться в тому випадку, коли здобувач освіти повністю виконав програму практики, звіт відповідає вимогам програми практики, але має неточності за структурою і змістом. Основні положення звіту недостатньо обґрунтовані, є порушення послідовності. Посередня старанність у виконанні, зовнішнє оформлення задовільне. Захист звіту із значними помилками, які здобувач освіти виправляє сам або за допомогою викладача.
2 бали («незадовільно»)	Оцінка виставляється, якщо відсутня систематичність у роботі здобувача освіти, який виконав програму практики (більше 50%), звіт відповідає вимогам програми практики, але має значні неточності за структурою і змістом. Основні положення звіту недостатньо обґрунтовані, мають порушення послідовності. Посередня старанність у виконанні, зовнішнє оформлення задовільне. Захист звіту з великими помилками і прогалинами, які здобувач освіти не може виправити.

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти за результатами захисту курсових робіт (проектів)

(Оцінюється курсова робота або кваліфікаційна робота членами комісії після її захисту студентом у балах за національною шкалою, 100-бальною шкалою і шкалою ЄКТС)

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
5 балів («відмінно»)	Оцінка ставиться за курсову роботу (проект), котра має теоретичне і практичне значення, композиційну чіткість, у якій критично і творчо використано літературу з теми, зроблено якісний аналіз зібраного матеріалу, аргументовані висновки й узагальнення. Робота (проект) характеризується високим рівнем освітньої, наукової, мовленнєвої і стилістичної культури, охайно і грамотно оформлена. При захисті курсової роботи (проекту) її автор виявив знання з проблеми дослідження, вільне володіння нормами літературної мови.
4 бали («добре»)	Оцінка ставиться тоді, коли робота (проект) має позитивні якості, властиві курсовій роботі (проекту) з оцінкою «відмінно», але в ній допущені наукові, стилістичні, орфографічні, й пунктуаційні помилки, подано неповний список використаної літератури, некоректно використані окремі джерела.

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень		
3 бали («задовільно»)	Оцінка ставиться тоді, коли тему розкрито, проаналізовано фактичний матеріал, але здобувач освіти не завжди виявляв самостійність, у роботі зустрічаються порушення системи викладу, немає композиційної чіткості.		
2 бали («незадовільно»)	Оцінка ставиться тоді, коли тему не розкрито, поверхово проаналізовано фактичний матеріал, здобувач освіти не виявляв самостійність, у роботі є порушення системи викладу, немає композиційної чіткості. Здобувач освіти не володіє аналітико-синтетичними вміннями й навичками, не знає сучасних досягнень науки з теми дослідження.		
Ранжування результатів виконання курсової роботи / кваліфікаційного проєкту оцінюються за такою схемою:			
Оформлення роботи <i>(ваговий коефіцієнт)</i>	Зміст роботи <i>(ваговий коефіцієнт)</i>	Захист роботи <i>(ваговий коефіцієнт)</i>	Сума
0,1	0,3	0,6	1

**Таблиця переведення середньозваженого балу
за 4-бальною шкалою у 100-бальну шкалу**

100 бальна	середній бал	100 бальна	середній бал	100 бальна	середній бал	100 бальна	середній бал	100 бальна	середній бал
100	5	80	4,281	60	3	40	2,661	20	2,322
99	4,975	79	4,234	59	2,983	39	2,644	19	2,305
98	4,950	78	4,188	58	2,966	38	2,627	18	2,288
97	4,925	77	4,141	57	2,949	37	2,610	17	2,271
96	4,900	76	4,094	56	2,932	36	2,593	16	2,254
95	4,875	75	4,047	55	2,915	35	2,576	15	2,237
94	4,850	74	4	54	2,898	34	2,559	14	2,220
93	4,825	73	3,929	53	2,881	33	2,542	13	2,203
92	4,800	72	3,857	52	2,864	32	2,525	12	2,186
91	4,775	71	3,786	51	2,847	31	2,508	11	2,169
90	4,750	70	3,714	50	2,831	30	2,492	10	2,153
89	4,703	69	3,643	49	2,814	29	2,475	9	2,136
88	4,656	68	3,571	48	2,797	28	2,458	8	2,119
87	4,609	67	3,500	47	2,780	27	2,441	7	2,102
86	4,563	66	3,429	46	2,763	26	2,424	6	2,085
85	4,516	65	3,357	45	2,746	25	2,407	5	2,068
84	4,469	64	3,286	44	2,729	24	2,390	4	2,051
83	4,422	63	3,214	43	2,712	23	2,373	3	2,034
82	4,375	62	3,143	42	2,695	22	2,356	2	2,017
81	4,328	61	3,071	41	2,678	21	2,339	1	2

Схема розподілу балів

Курсова робота	0-100 балів	
Захист практики	0-100 балів	
Екзамен	0-70 балів навчальна робота	0-30 балів підсумковий контроль
Диференційований залік	0-70 балів навчальна робота	0-30 балів підсумковий контроль

Переведення даних 100-бальної шкали оцінювання в оцінки за національною шкалою та шкалою ЄКТС

Сума балів	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою		Оцінювання у системі загальної середньої освіти
90-100	A	5	відмінно	10-12
82-89	B	4	добре	7-9
74-81	C			
64-73	D	3	задовільно	4-6
60-63	E			
35-59	FX	2	незадовільно з можливістю повторного складання	1-3
0-34	F	2	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	